

1. Са леве стране дати су мислиоци, истраживачи и научници, а са десне достигнућа по којима су познати. Повежи их уписујући одговарајућа слова на линије.

а) Кристофер Колумбо	___	утемељивач физичке географије;
б) Ератостен	___	открио поморски пут за Индију;
в) Васко де Гама	___	открио Америку;
г) Александар фон Хумболт	___	дао име географији;

2. Са леве стране дати су географски омотачи Земље, а са десне њихове основне одлике. Повежи их уписујући одговарајућа слова на линије.

а) литосфера	___	водени омотач Земље;
б) атмосфера	___	ваздушни омотач Земље;
в) хидросфера	___	живи свет на Земљи;
г) астеносфера	___	стеновити омотач Земље;
д) биосфера		

3. Заокружи тачан одговор. Најпознатији српски географ био је:

- а) Јован Дучић
- б) Јован Цвијић;
- в) Јован Јовановић
- г) Јован Мемедовић

4. Ако је тврдња тачна заокружи слово Т, а ако је нетачна заокружи слово Н.

а) друштвена географија проучава становништво и насеља	Т	Н
б) физичка географија проучава основне одлике привреде	Т	Н
в) регионална географија проучава само природу неке регије	Т	Н

5. Географија има бројне научне дисциплине. Са леве стране су дате географске научне дисциплине, а са десне области којима се оне баве. Повежи их уписујући одговарајућа слова на линије.

а) картографија	___	проучава климу;
б) биогеографија	___	проучава рељеф;
в) климатологија	___	проучава живи свет на земљи;
г) геоморфологија	___	проучава становништво;
д) хидрологија	___	бави се географским картама;
ђ) демографија	___	проучава воде на Земљи;

5. разред

ВАСИОНА

1. Допуни реченицу. Васиона се још назива _____, _____ или _____.
2. Галаксија у којој се налази Сунчев систем назива се _____,
или _____.
3. Заврши реченицу. Васиона је _____.
4. Поређај планете Сунчевог система по редоследу њихове удаљености од Сунца, тако што ћеш најближој Сунцу дати број један.
___ Венера	___ Јупитер	___ Марс	___ Сатурн
___ Меркур	___ Нептун	___ Земља	___ Уран
5. За свако небеско тело имамо „народни“ израз. Повежи их уписујући оговарајући број на линије.
1. „звезда репатица“	___ Венера
2. „звезда падалица“	___ астероид
3. „звезда Даница“	___ комета
4. „звезда луталица“	___ метеорит
6. Ако је тврдња тачна заокружи слово Т, а ако је нетачна заокружи слово Н.
а) звезде су хладна небеска тела	Т	Н
б) наша звезда је Сунце	Т	Н
в) Звезде имају сопствену светлост и топлоту	Т	Н
7. Прецртај нетачну реч да би реченица била тачна.
- а) Земљин сателит је **Месец/Плутон**;
- б) Планете су **усијана/хладна** небеска тела;
- в) Планете ближе Сунцу зову се **унутрашње/спољашње**;
8. Путање по којима се крећу небеска тела називају се _____. Заврши реченицу.
9. Са леве стране дате су планете, а са десне неке њихове одлике. Повежи их уписујући одговарајући број на линије.
1. Меркур	___ највећа планета
2. Јупитер	___ најудаљенија планета од Сунца
3. Нептун	___ најближа планета Сунцу
4. Сатурн	___ планета са прстеновима
10. Заокружи тачан одговор. Најмања планета у Сунчевом систему је:
- а) Јупитер
б) Нептун
в) Меркур
г) Венера

11. Са леве стране су дата небеска тела, а са десне неке њихове одлике. Повежи их уписујући слово на линије.

а) сателити	___ имају реп;
б) астероиди	___ падају на Земљу;
в) комете	___ круже око планета;
г) метеори	___ највише их је између Марса и Јупитера;

12. Наведи четири Месечеве мене: _____, _____, _____ и _____.

13. Са леве стране су дата небеска тела, а са десне неке њихове одлике. Повежи их уписујући одговарајуће слово на линије.

а) Сунце	___ сателит
б) Земља	___ галаксија
в) Месец	___ планета
г) Млечни пут	___ звезда

14. Напиши своју адресу:

Место у коме живиш _____
Држава _____
Полуострво _____
Континент _____
Планета _____
Систем (звезда) _____
Галаксија _____

15. Наброј све континенте: _____, _____, _____, _____, _____ и _____.

16. Наброј океане: _____, _____, _____ и _____.

17. Лево су дати континенти, а десно њихове одлике. Повежи их уписујући одговарајуће бројеве на линије.

1. Европа	___ највећи континент;
2. Антарктик	___ најмањи континент;
3. Азија	___ најхладнији континент;
4. Аустралија	___ континент у коме живиш;

18. Заокружи тачан одговор. Наша планета је облика:

- а) круга
- б) елипсоида
- в) лопте
- г) равне плоче

19. Заокружи тачан одговор. Пловeћи по планети доказао је да је она лоптастог облика:

- а) Кристофер Колумбо
- б) Васко де Гама
- в) Фернандо Магелан
- г) Бартоломео Дијаз

РЕШЕЊА – УВОД У ГЕОГРАФИЈУ

1. г ; в ; а ; б ;

Александар фон Хумболт - утемељивач физичке географије;

Васко де Гама - открио поморски пут за Индију;

Кристофер Колумбо - открио Америку;

Ератостен - дао име географији;

2. в ; б ; д ; а ;

в) хидросфера - водени омотач Земље;

б) атмосфера - ваздушни омотач Земље;

д) биосфера - живи свет на Земљи;

а) литосфера - стеновити омотач Земље;

г) астеносфера – спољашњи део омотача језгра, испуњен растопљеним стенама – магмом;

3. б – Јован Цвијић

а) Јован Дучић – писац и дипломата;

в) Јован Јовановић Змај – дечији песник и лекар;

г) Јован Мемедовић – познати водитељ на РТС-у;

4. Т ; Н ; Н ;

а) друштвена географија проучава становништво, насеља и привреду;

б) физичка географија проучава рељеф, стене, климу, воде, земљиште, биљке и животиње;

в) регионална географија проучава природу и друштво неке мање целине – регије;

5. в ; г ; б ; њ ; а ; д ;

в) климатологија - проучава климу;

г) геоморфологија - проучава рељеф;

б) биогеографија - проучава живи свет на земљи;

њ) демографија - проучава становништво;

а) картографија - бави се географским картама;

д) хидрологија - проучава воде на Земљи;

РЕШЕЊА – ВАСИОНА

1. Васиона се још назива и Космос, Свемир или Универзум.
2. Галаксија у којој се налази Сунчев систем назива се Млечни пут, Кумова слама или Галактика.
3. Заврши реченицу. Васиона је **бескрајан простор у коме постоје бројна небеска тела: звезде, планете, комете, сателити, астероиди, метеори, планетоиди...**
4. 2 Венера   5 Јупитер   4 Марс   6 Сатурн
1 Меркур   8 Нептун   3 Земља   7 Уран
5. **3 ; 4 ; 1 ; 2 ;**
„звезда Даница“ – Венера
„звезда луталица“ – астероид
„звезда репатица“ – комета
„звезда падалица“ – метеорит
6. **Н ; Т ; Т ;**
Звезде су усијана небеска тела.
Наша звезда је Сунце.
Звезде имају сопствену светлост и топлоту.
7. **Прецртати: Плутон, усијана и спољашње.**
Земљин сателит је Месец.
Планете су хладна небеска тела
Планете ближе Сунцу зову се унутрашње планете.
8. Путање по којима се крећу небеска тела називају се орбите. Заврши реченицу.
9. **2 ; 3 ; 1 ; 4 ;**
Јупитер - највећа планета;
Нептун - најудаљенија планета од Сунца;
Меркур - најближа планета Сунцу;
Сатурн - планета са прстеновима;
10. **в ;** Најмања планета у Сунчевом систему је **Меркур**.
11. **в ; г ; а ; б ;**
Комете - имају реп;
Метеори - падају на Земљу;
Сателити - круже око планета;
Астероиди - највише их је између Марса и Јупитера;
12. Наведи четири Месечеве мене: **млад Месец, прва четврт, пун Месец (уштап) и последња четврт.**
13. **в ; г ; б ; а ;**
Месец - сателит
Млечни пут – галаксија
Земља – планета
Сунце - звезда

14. Напиши своју адресу:

Место у коме живиш Вршац/ Влајковац/ Уљма/ Шушара (свако пише своје место)

Држава Република Србија

Полуострво Балканско полуострво

Континент Европа

Планета Земља

Систем (звезда) Сунчев систем

Галаксија Млечни пут

15. Наброј све континенте: Азија, Африка, Северна Америка, Јужна Америка, Антарктик, Европа и Аустралија.

16. Наброј океане: Велики Тихи океан (Пацифик), Атлански океан, Индијски океан и Северни ледени океан.

17. **3 ; 4 ; 2 ; 1 ;**

Азија - највећи континент;

Аустралија - најмањи континент;

Антарктик - најхладнији континент;

Европа - континент у коме живиш;

18. **б** - Наша планета је облика **елипсоида**.

19. **в** - Пловећи по планети доказао је да је она лоптастог облика **Фернандо Магелан**.